

PSYCHOLOGICZNE SKUTKI RODZICIELSTWA WŚRÓD PAR - BADANIE PODŁUŻNE

Narodziny dziecka są znaczącym etapem w życiu dorosłego człowieka, a niniejszy projekt ma na celu zrozumienie wpływu tej zmiany na funkcjonowanie społeczne i psychologiczne młodych par. W literaturze naukowej wciąż brakuje wyczerpujących, szeroko zakrojonych badań w paradygmacie podłużnym, które umożliwiłyby lepsze zrozumienie wpływu rodzicielstwa na funkcjonowanie psychologiczne i społeczne młodych dorosłych. Proponowany projekt zawiera *pięć aspektów, które nigdy wcześniej nie były łącznie uwzględnione w badaniach empirycznych*: (1) szeroki zakres zmiennych psychologicznych, (2) badania podłużne (3) włączające oboje partnerów (4) badanych przed ciążą, (5) a także uwzględniający dane podłużne pochodzące od osób nieposiadających dzieci.

Projekt obejmuje cztery grupy cech psychologicznych, które potencjalnie różnicują pary nieposiadające dzieci, pary spodziewające się pierwszego dziecka i pary, którym niedawno urodziło się pierwsze dziecko: (a) jakość życia; (b) płeć psychologiczna; (c) postawy i przekonania; (d) prozdrowotność i unikanie chorób. Każda część projektu będzie realizowana w odniesieniu do nadrzędnej hipotezy projektu, mówiącej o *istotnym wpływie doświadczeń ciąży i rodzicielstwa na społeczne i psychologiczne funkcjonowanie młodych par*. Należy podkreślić, że wyniki przekrojowego badania pilotażowego oraz wstępnego, podłużnego porównania wśród osób, które zaszły w ciążę pośrednio wspierają hipotezę projektu. Jednakże, niezbędne są dalsze badania podłużne na większych próbach badawczych w celu potwierdzenia wpływu rodzicielstwa na badane zmienne psychologiczne.

Uczestnicy projektu będą brali udział w ośmiu pomiarach analizowanych zmiennych psychologicznych – co najmniej jednym w okresie przed ciążą, jednym w trakcie ciąży i dwóch po narodzinach dziecka. W zależności od czasu poczęcia, możliwe będą dodatkowe pomiary przed ciążą i/lub po porodzie. Zmiany w statusie rodzinnym będą monitorowane poprzez regularny kontakt z osobami badanymi. Wśród par spodziewających się potomstwa, czas kolejnych pomiarów będzie standaryzowany (środek drugiego trymestru ciąży, miesiąc i sześć miesięcy po narodzinach dziecka), natomiast wśród uczestników, u których nie zajdzie zmiana statusu rodzinnego, dalsze części badań będą prowadzone co sześć miesięcy. Próbę w projekcie będą stanowiły pary, co do których, w świetle danych demograficznych, zachodzi duże prawdopodobieństwo pojawienia się potomstwa w trakcie badań.

Projekt nie tylko umożliwi pogłębioną analizę zmian rozwojowych związanych z rodzicielstwem, ale także stworzy wyczerpujący i spójny obraz tych zmian. Efektem projektu będzie dokładna, szeroka, podłużna analiza zmian które mogą obejmować zróżnicowane aspekty codziennego funkcjonowania, a które zachodzą na tym etapie rozwojowym. Wyniki badań umożliwią głębsze zrozumienie wyzwań i korzyści jakie niesie ze sobą rodzicielstwo.

Pomimo iż projekt ma charakter naukowy, wyniki mogą mieć praktyczne zastosowanie. Interwencje psychologiczne konstruowane w oparciu o wiedzę na temat psychologicznych i społecznych zmian, które zwykle towarzyszą ciąży i wczesnemu rodzicielstwu mogą wspierać młodych rodziców w radzeniu sobie z wyzwaniami i wymogami rodzicielstwa, a w konsekwencji podnosić jakość ich życia. Co więcej, lepsza charakterystyka procesów psychologicznych związanych z podjęciem roli rodzica może pomóc w zdefiniowaniu rozmaitych czynników ryzyka związanych z dobrostanem psychicznym w taki sposób, aby interwencje lepiej służyły rodzinom doświadczającym trudności w okresie rodzicielstwa. W końcu, w kontekście problemów z dzietnością w krajach zachodnich, wyniki dotyczące osób decydujących się nie mieć potomstwa mogą stanowić interesujący materiał do dalszych analiz demograficznych.